

Preprocesarea în C

- Preprocesarea apare înaintea procesului de compilare
- Constă în substituirea simbolurilor din codul sursă pe baza directivelor de preprocesare
- Directivele de preprocesare sunt precedate de caracterul diez **#**
- Preprocesarea asigură
 - Includerea conținutului fișierelor (de obicei a fișierelor *header*)
 - Definirea de macrouri
 - Compilarea condiționată

Includerea fișierelor *header*

- Directiva de includere este specificată astfel:
 - `#include <fisier_header>` dacă este o bibliotecă standard
 - `#include "fisier_header"` dacă este o bibliotecă utilizator
- Înainte de compilare directiva este înlocuită cu conținutul fișierului respectiv
- Observații
 - Un fișier inclus poate conține alte directive `#include`
 - Directivele `#include` se plasează la începutul fișierului pentru ca vizibilitatea conținutului inclus (a definițiilor) să fie în întregul fișier
 - Directivele `#include` sunt utilizate frecvent pentru programe de dimensiuni mari
- Exemple
 - `#include <stdio.h>`
 - `#include "fisierHeaderUtilizator.h"`

Constante simbolice și macro-uri

- Directiva utilizată este **#define**
- Definirea unei **constante simbolice** este un caz special al definirii unui macro

#define nume text

- În timpul preprocesării **nume** este înlocuit cu **text**
- **text** poate să fie mai lungă decât o linie, continuarea se poate face prin caracterul **** pus la sfârșitul liniei
- **text** poate să lipsească, caz în care se definește o constantă vidă
- Înlocuirea se continuă până în momentul în care **nume** nu mai este definit sau până la sfârșitul fișierului
 - Renunțarea la definirea unei constante simbolice se poate face cu directiva **#undef nume**

Constante simbolice și macro-uri

- Definirea unui **macro** se aseamănă cu definirea unei funcții

```
#define nume (p1, p2, ..., pn) text
```

- Numele macro-ului este **nume**
- Parametrii macro-ului sunt **p1, p2, ..., pn**
- Textul substituit este **text**
- Parametrii formali sunt substituiți de cei actuali în text
- Dacă textul se întinde pe mai multe linii se folosește același caracter `\` pentru continuarea pe mai multe linii
- Apelul macro-ului este similar apelului unei funcții

```
nume (p_actual1, p_actual2, ..., p_actualn)
```


Constante simbolice și macro-uri

```
#include <stdio.h>

//constante simbolice
#define ALPHA 30
#define BETA ALPHA+10
#define GAMMA (ALPHA+10)

//macro-uri
#define MIN(a,b) ((a)<(b))?(a):(b)
#define ABS1(x) (x<0)?-x:x
#define ABS2(x) ((x)<0)?-(x):(x)
#define INTER(tip,a,b) \
    {tip c; c=a; a=b; b=c;}
```

```
int main()
{
    int x=2*BETA;
    int y=2*GAMMA;
    printf("%d %d\n",x,y); //70 80
    int m=MIN(x,y);
    printf("%d\n",m); //70
    int a=ABS1(x-y);
    int b=ABS2(x-y);
    printf("%d %d\n",a,b); //-150 10
    INTER(int,a,b);
    printf("%d %d\n",a,b); //10 -150
    INTER(int,a,b);
    printf("%d %d\n",a,b); //-150 10
    return 0;
}
```


Funcții vs. Macro-uri

- Invocarea unei **funcții** presupune apelul și execuția instrucțiunilor din corpul funcției
 - La apel tipul parametrilor este luat în considerare
- Invocarea unui **macro** presupune înlocuirea apelului cu textul macro-ului respectiv
 - Se generează astfel instrucțiuni la fiecare invocare și care sunt ulterior compilate
 - Se recomandă astfel utilizarea doar pentru calcule simple
 - Parametrul formal este înlocuit cu textul corespunzător parametrului actual, corespondența fiind pur pozițională
- Timpul de procesare este mai scurt când se utilizează macro-uri (apelul funcției necesită timp suplimentar)
- În **C++** există **funcții *inline*** care sunt asemănătoare macro-urilor dar care verifică totodată și tipul parametrilor

Compilarea condiționată

- Facilitează dezvoltarea dar în special testarea codului
- Directivele care pot fi utilizate `#if`, `#ifdef`, `#ifndef`

- **#if:**

```
#if expr          #if expr
    text          text1
#endif           #else
                  text2
                  #endif
```

- unde `expr` este o expresie constantă care poate fi evaluată de către preprocesor, `text`, `text1`, `text2` sunt porțiuni de cod sursă
- Dacă `expr` nu este zero atunci `text` respectiv `text1` sunt compilate, altfel numai `text2` este compilat și procesarea continuă după `#endif`

Compilarea condiționată

- **#ifdef:**

<code>#ifdef nume</code>	<code>#ifdef nume</code>
<code>text</code>	<code>text1</code>
<code>#endif</code>	<code>#else</code>
	<code>text2</code>
	<code>#endif</code>

- unde `nume` este o constantă care este testată de către preprocesor dacă este definită, `text`, `text1`, `text2` sunt porțiuni de cod sursă
- Dacă `nume` este definită atunci `text` respectiv `text1` sunt compilate, altfel numai `text2` este compilat și procesarea continuă după `#endif`

Compilarea condiționată

- **#ifndef**:

```
#ifndef nume                #ifndef nume
    text                    text1
#endif                      #else
                            text2
                            #endif
```

- unde **nume** este o constantă care este testată de către preprocesor dacă nu este definită, **text**, **text1**, **text2** sunt porțiuni de cod sursă
- Dacă **nume** nu este definită atunci **text** respectiv **text1** sunt compilate, altfel numai **text2** este compilat și procesarea continuă după **#endif**

Compilarea condiționată

- `#ifdef` și `#ifndef` sunt folosite de obicei pentru a evita incluziunea multiplă a modulelor în programarea modulară
 - La începutul fiecărui fișier *header* se practică de obicei o astfel de secvență

```
#ifndef _MODUL_H_
#define _MODUL_H_
... // conținutul fișierului header
#endif /* _MODUL_H_ */
```

- Există o serie de nume predefinite care nu trebuie re/definite. Ex:
 - `__DATE__` data compilării
 - `__CDECL__` apelul funcției urmărește convențiile C
 - `__STDC__` definit dacă trebuie respectate strict regulile ANSI C
 - `__FILE__` numele complet al fișierului curent compilat
 - `__FUNCTION__` numele funcției curente
 - `__LINE__` numărul liniei curente

Compilarea condiționată

- Directiva `#error` cauzează o eroare de compilare cu textul specificat ca și parametru

```
#ifndef __cplusplus
#error "Acest program trebuie compilat cu \
      compilatorul de C++"
#endif
```

- Declarația constantelor

```
tip const identificator=valoare;
sau
const tip identificator=valoare;
```

Exemple:

```
int const alpha=10;
const double beta=20.5;
```


Compilarea condiționată

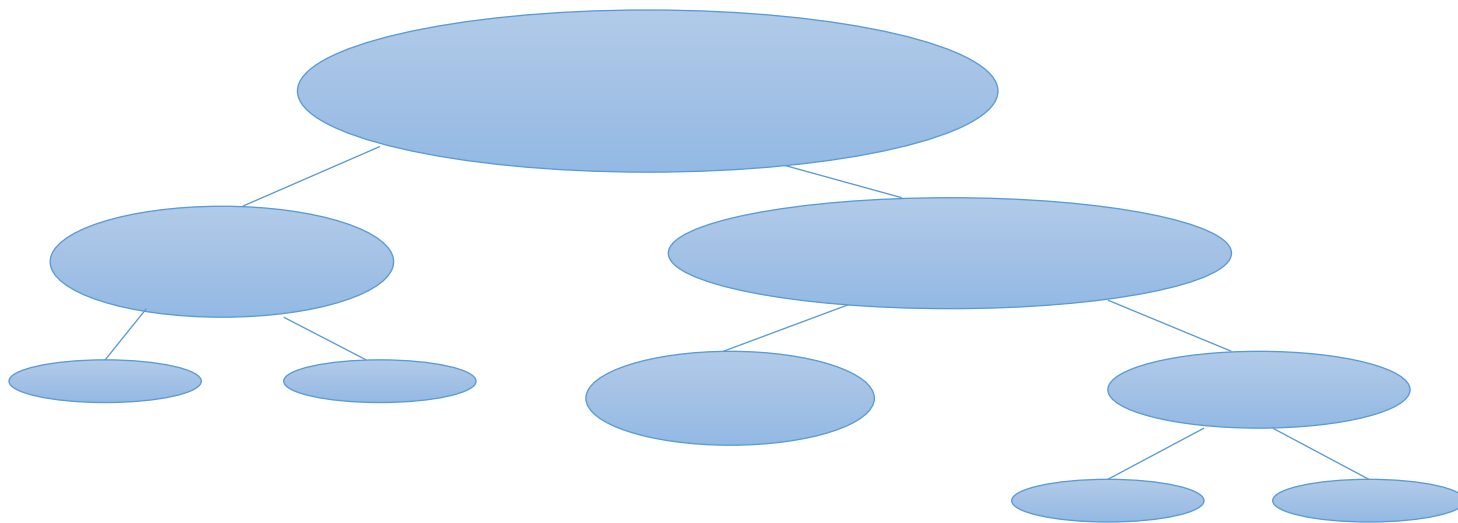
```
#include <stdio.h>
//constante simbolice
#define DEBUG
#define X -3
#define Y 5

int main()
{
#ifdef DEBUG
    printf("Suntem in functia %s\n", __FUNCTION__); //main
#endif
#if X+Y
    double a=3.1;
#else
    double a=5.7;
#endif
    a*=2;
#ifdef DEBUG
    printf("La linia %d valoarea lui a este %f\n", __LINE__, a); //18 6.2
#endif
    a+=10;
    printf("a este %f", a); //16.2
    return 0;
}
```


Programarea modulară

- Ajută la rezolvarea problemelor complexe care necesită un volum mare de cod scris pentru rezolvarea lor
 - Divizarea problemei în sub-probleme și rezolvarea acestora
 - Combinarea rezultatelor sub-problemelor rezolvate

Avantajele programării modulare

- Modulele pot fi scrise și testate separat
- Modulele pot fi reutilizate
- Proiectele de dimensiuni mari pot fi dezvoltate în paralel de mai mulți programatori – lucrul în echipă
- Reduce dimensiunea programului
- Face programul mult mai ușor de citit
- Promovează conceptul de abstractizare
 - Fiecare modul ascunde detaliile despre task-urile implementate
 - Trebuie să se știe ce fac task-urile fiecărui modul
 - Nu trebuie să se știe cum sunt implementate task-urile fiecărui modul

Modulul

- O colecție de funcții care rezolvă task-uri înrudite pentru rezolvarea unei probleme
- Exemple:
 - Modul care implementează funcții pentru lucrul cu numere complexe
 - Modul care implementează funcții pentru lucrul cu matrice
 - Modul care implementează funcții pentru lucrul cu informații din fișiere
 - etc...

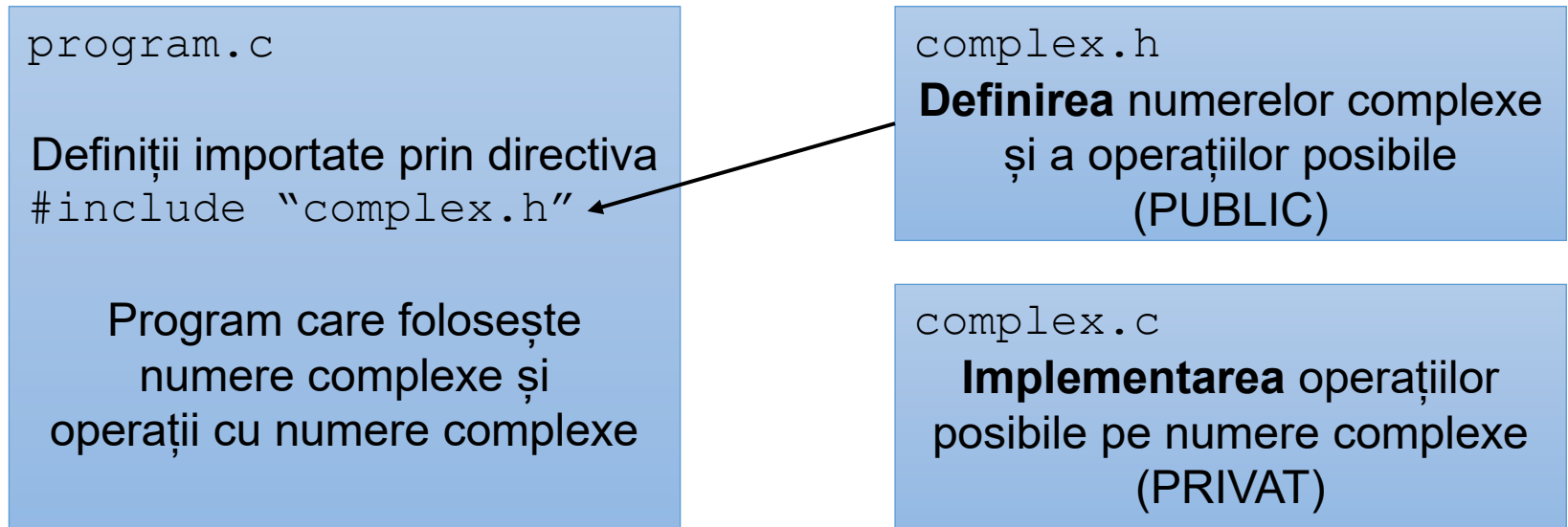
Modulul

- Este împărțit în două părți
 - Partea publică
 - Partea privată
- Partea publică
 - Spune utilizatorului cum să apeleze funcțiile conținute de modulul respectiv
 - Conține definiții de structuri de date și funcții care sunt utilizate în afara modului
 - Aceste definiții sunt puse într-un fișier *header* (cu extensia .h)
 - Fișierul *header* trebuie inclus în fiecare program care depinde de modulul respectiv (folosește funcții sau structuri de date definite în modul)

Modulul

- Partea privată
 - Tot ce se află în interiorul unui modul este privat
 - Tot ce nu trebuie folosit direct din exteriorul unui modul trebuie să fie păstrat privat
- Exemplu de modul și utilizarea lui într-un program

Programarea modulară în C

- Presupune divizarea codului scris
 - Într-un fișier *header* (ex. `complex.h`) și
 - Fișierul sursă C corespunzător lui (ex. `complex.c`)
- Fișierul *header* va conține doar ceea ce este permis a fi vizibil și utilizabil din programul care folosește modulul:
 - Declarații de constante, tipuri, variabile globale
 - Prototipuri de funcții
- Orice altceva ce trebuie să rămână privat modulului trebuie să fie conținut în fișierul sursă (cu extensia `.c`)
- Fișierul *header* al modulului va conține declarațiile între directive de preprocesare specifice
 - Previne ca aceleași declarații să fie încărcate de mai multe ori în procesul de compilare

Schelet de fișier *header*

```
/*
module1.h - Exemplu de fisier header pentru modul "module1"
Informatii generale despre modul
*/

#ifndef _MODULE1_H_
#define _MODULE1_H_
/* Includerea bibliotecilor necesare pentru declaratiile ce
urmeaza */
#include <stdlib.h>
#include <math.h>
#include "altFisierHeader.h"
/* Declaratii de constante */
/* Declaratii de tipuri */
/* Declaratii de variabile globale */
/* Prototipuri de functii */
#endif
```


Programarea modulară în C

- Fișierul sursă C al modulului
 - Trebuie să includă mai întâi fișierele *header* necesare
 - Trebuie să includă apoi propriul fișier *header*
- Prin includerea propriului fișier *header*
 - În fișierul cu cod al modulului sunt alocate și inițializate variabilele globale declarate în *header*
 - Prototipurile funcțiilor sunt verificate cu antetul funcțiilor actuale care sunt implementate
 - Permite compilatorului să genereze mesaje de eroare în cazul în care acestea nu coincid (ex. din cauza numărului de parametri diferit, din cauza tipului diferit al parametrilor)
- Macro-urile, constantele și tipurile de date declarate în interiorul unui fișier sursă (.c) nu pot fi exportate, ele sunt întotdeauna private

Schelet de fișier sursă C

```
/* module1.c - Fisierul sursa corespunzator header-ului module1.h */  
  
#include <stdio.h>  
#include <string.h>  
  
/* Includerea propriului fisier header! */  
#include "module1.h"  
  
/* Macro-uri si constante private */  
/* Tipuri private */  
/* Variabile globale private */  
/* Functii private */  
/* Functii publice */
```


Tipuri de variabile

- Variabile globale

- Definite la începutul unui fișier sursă
- Vizibile din punctul definirii lor până la sfârșitul fișierului sursă respectiv

```
tip identificador {, identificador};  
static tip identificador {, identificador};
```

- Trebuie utilizate cu atenție deoarece:

- Introduc dependențe între diferitele părți ale aceluiași program
- Fac programul mai greu de citit
- Fac programul mai greu de întreținut
- Pot să genereze coliziuni de nume

- Sunt inițializate automat

- Numerele cu 0
- Tablourile cu numere cu elemente de 0
- Pointerii cu adresa NULL (0)

Tipuri de variabile

- Variabile externe

- Vizibile din alte fişiere sursă altele decât cel care conţine definiţia lor
- Acolo unde se doreşte să fie vizibile se specifică cu ajutorul **extern**
extern tip identificador {, identificador};
- Pot fi declarate
 - După antetul unei funcţii – vizibilitate doar în interiorul funcţiei
 - La începutul unui fişier sursă – vizibilitate în toate funcţiile din acel fişier sursă

- Variabile locale

- Se declară în interiorul unei funcţii sau în interiorul unui bloc de instrucţiuni
- Vizibile doar în interiorul acelei funcţii sau respectiv bloc de instrucţiuni
- Sunt neinițializate după declaraţie (au o valoare nedeterministă)

Tipuri de variabile

- Tipuri de variabile locale

- Automate (de stivă)

- Alocate pe stivă în timpul execuției
 - Trăiesc până la ieșirea din funcție sau respectiv până la părăsirea din blocul de instrucțiuni
 - Sunt re-create ori de câte ori se reintră în acea funcție/bloc

```
int a, b, c;
```

- Statice

- Alocate de compilator într-o zonă specială
 - Persistă de-a lungul execuției programului
 - Nu pot fi declarate externe în alt modul (sunt private modulului)

```
static int x, y, z;
```

- Registru

- Alocate în regiștrii procesorului

```
register float f;
```

- Compilatoarele moderne nu au nevoie de asemenea declarații – ele optimizează codul mai bine decât am putea face noi prin declararea de variabile **register**!

Ascunderea variabilelor

- Are loc atunci când apare o variabilă declarată într-un anumit bloc curent și care are un **nume identic** cu numele altei variabile declarată într-un bloc exterior
- Din acest moment, în blocul curent
 - Prin specificarea numelui variabilei se accesează conținutul variabilei declarată local blocului
 - Este imposibil accesul la conținutul variabilei declarată în blocul exterior (variabila locală blocului curent o ascunde pe cea din blocul exterior)
- La ieșirea din blocul curent se poate re-accesa variabila din blocul exterior
- Observație
 - Procedeu de ascundere poate fi apărea recurent în cazul blocurilor imbricate: o variabilă poate avea același nume în mod repetat în mai multe blocuri exterioare blocului curent

Exemplu: ascunderea variabilelor

```
#include <stdio.h>
int a = 10; //variabila "a" globala
void f(){
    printf("2: a=%d\n", a); //variabila globala
    int a = 20; //variabila "a" locala functiei
    printf("3: a=%d\n", a); //variabila locala functiei
    if (a>0) //variabila locala functiei
    {
        printf("4: a=%d\n", a); //variabila locala functiei
        int a = 30; //variabila "a" locala blocului curent
        printf("5: a=%d\n", a); //variabila locala blocului curent
        a = 40; //variabila locala blocului curent
    }
    printf("6: a=%d\n", a); //variabila locala functiei
    a = 50; //variabila locala functiei
}

int main() {
    printf("1: a=%d\n", a); //variabila globala
    f();
    printf("7: a=%d\n", a); //variabila globala
    a = 60; //variabila globala
    printf("8: a=%d\n", a); //variabila globala
    return 0;
}
```

Rezultate afișate:	
1:	a=10
2:	a=10
3:	a=20
4:	a=20
5:	a=30
6:	a=20
7:	a=10
8:	a=60

Exemplu: module și variabile

sir_intregi.h

```
#ifndef SIR_INTREGI_H_INCLUDED
#define SIR_INTREGI_H_INCLUDED

#define CAPACITATE 100
void adauga_prim_in_sir(int x);
void afiseaza_sir();

#endif
// SIR_INTREGI_H_INCLUDED
```

sir_intregi.c

```
#include <stdio.h>
#include "intregi.h"
#include "sir_intregi.h"
static int v[CAPACITATE]; //variabila
globala statica, sir initializat cu
'CAPACITATE' elemente de 0, nu poate
fi accesat din alte module
static int nr_elemente; //variabila
globala statica, initializata cu 0, nu
poate fi accesata din alte module
int nr; //variabila globala,
initializata cu 0, poate fi accesata
din alte module
void adauga_prim_in_sir(int x) {
    if (prim(x)) {
        v[nr_elemente++]=x;
        nr=nr_elemente;
    }
}
void afiseaza_sir() {
    printf("Sirul este: ");
    for (int i=0; i<nr_elemente; i++)
        printf("%d ", v[i]);
    printf("\n");
}
```

